

ואם כן, מוכח גם לענין כוס של ברכה ששיעורו ברביעית.

תנא: יין יבש קרוש — שיעורו לענין הוצאה הוא בכזית. לפי שכזית יין קרוש מכיל רביעית יין. שהיין מצטמק עם הקרישה, ומרביעית יין נשאר רק כזית [כזית הוא חצי ביצה או שלישי ביצה. ורביעית היא ביצה ומחצה].

ולפי שיין קרוש אינו בר מזיגה, בעינן שיהא בו רביעית יין שלם, דברי רבי נתן.

אמר רב יוסף: רבי נתן ורבי יוסי ברבי יהודה — אמרו דבר אחד, שרביעית לח מצטמקת לכזית קרוש.

רבי נתן — הא דאמרן.

ורבי יוסי ברבי יהודה — הא דתניא: רבי יהודה אומר: יש ששה דברים שהם מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. שבית הלל מחמירים ובית שמאי מקילים בהם.

[ובמסכת עדיות ישנם עוד הרבה דברים שהעידו תנאים שהם מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה ועל ששה דברים העיד רבי יהודה].

כי יין השירוני לחוד הוא דבעי שלא יוסיפו עליו יותר משני חלקי מים, משום דרפי שהוא יין חלש. אבל לסתם יין מוסיפין עליו שלשה חלקי מים.

אי נמי, התם — משום חזותא! שהתנא אינו מתכוין לומר שזו דרך המזיגה של היין, אלא לומר שבמזיגה ביחס שכזה מתקבל מראה אדום אשר בדם נדה הוא מראה טמא. אך אם יוסיף בו עוד מים יחלש מראה האדמומית שבו, כך שאם תראה אשה דם במראה החלש הזה, היא לא תטמא בטומאת נדה.⁽²⁾

אבל לטעמא, למזיגה הרגילה, שעושים כדי שהיין יקבל טעם כראוי, בעי טפי מים, וצריך שיהא בו שלשה חלקי מים.

והא דקאמרת להקשות: וכי מים בכד, ומצטרפין לחייב משום הוצאה!?

יש לומר, לענין שבת — מידי דחשיב בעינן. והא נמי, יין בשיעור שאפשר למזוג בו שלשה חלקי מים, הא חשיב! דכיון שהיין עומד לכך שיוסיפו עליו מים ולהעמידו על רביעית, הרי כבר מעתה יש בו חשיבות של רביעית. ולעולם ביין נמי שיעורו לענין הוצאה הוא ברביעית.

שישאר המראה של היין לכן הדרך למזוג אותו רק חד על תרי ולא יותר.

ובזה מיושב הא דמצינו לגבי סנהדרין שאסור לדיין לצאת אא"כ נשאר לפחות שלישי מהסנהדרין, והגמרא דורשת כן מקרא ד"אל יחסר המזג" שישאר כמזיגה של יין, דהיינו שלישי יין.

דקתני יין כדי מזיגת הכוס היינו רביעית ככל המשקין. והא דתני לה ליין לחוד ולא כללה עם שאר המשקין, כדי להשמיענו דלא אמרינן כרבא דמצרפין המים שעתיד למזוגו בו, אלא צריך שיוציא רביעית שלם.

2. ותוס' בד"ה דאמר, מפרשים כי כיון שרוצים